

NOVUM

MUZEUM JINDŘICHOHRADECKA srpen 2008

„Osmičková“ výročí na známkách

Muzeum Jindřichohradecka připomíná výročí některých významných událostí, které se odehrály v letech, kdy letopočet končil číslicí 8, na výstavě připravené členy jindřichohradeckého klubu filatelistů. O tom, že se nejedná o nahodilou spolupráci muzea s místními filatelisty, svědčí fakt, že od první velké výstavy poštovních známek v muzeu, která byla věnována 50. výročí vzniku Československa a vydání první čs. známky, uplyne v prosinci letošního roku rovných čtyřicet let, a že se od té doby filatelistické výstavy konají v muzeu opakovaně.

Letošní „Výstava poštovních známek a historických dokumentů k 90. výročí vzniku ČSR a vydání prvních čs. známek“ je věnována nejen výročím uvedeným v jejím názvu, ale chce prostřednictvím nejen poštovních známek a filatelistického materiálu, ale i kopiemi historických dokumentů připomenout také některá další výročí, události a osobnosti.

Mezi zajímavé exponáty výstavy patří např. sbírka poštovních známek z let 1914 - 1918, legionářské a skautské známky nebo filatelistický materiál týkající se hranic nového československého státu, včetně Vitorazska. Z „osmičkových“ výročí je poměrně velké místo věnováno událostem roku 1938 s nechvalně známou Mnichovskou dohodou, jejíž důsledky výrazně zasáhly rovněž Jindřichohradecko. Součástí této části výstavy je např. ukázka korespondence příslušníků československé armády dopravovaná poštou či dopisy přes hranice Sudet.

Připomenuty jsou i následné události, např. okupace zbytku Československa, vyhlášení samostatného Slovenského štátu i existence Protektorátu Čechy a Morava. Je zajímavé, že v tomto pro náš národ tak tragickém období, přesněji v březnu 1940, byla vydána první „jindřichohradecká“ známka s vyobrazením zdejšího hradu a zámku. Na výstavě nechybějí ani první čs. známky, vydané v prosinci před 90 lety ani portréty našich prezidentů na známkách.

K výstavě, zahájené symbolicky 8. 8. 2008 v 8 hodin středoevropského času, připravil místní klub filatelistů zajímavé filatelistické materiály, jako např. obálky a dopisnice s přitiskem a kupón k poštovní známce s jindřichohradeckými motivy.

František Fürbach

ZAJÍMAVÉ NÁLEZY ARCHEOLOGŮ VESLAVONICÍCH

Od začátku července probíhá v jižní lodi kostela Nanebevzetí P. Marie ve Slavonicích v tzv. Bílkovské kapli záchranný archeologický výzkum, který provádí Muzeum Jindřichohradecka. Dle písemných pramenů byla tato loď dostavěna v II. polovině 14. století a v poslední třetině pětiboký závěr kaple. Právě zde je umístěna sonda při obvodové zdi jižní lodi.

Samotný kostel je dokladem národnostní a hospodářské odlišnosti německých kolonistů města v průběhu 14. století. Díky početnému nárůstu obyvatelstva byl původní pozdně románský a architektonicky nenáročný kostel, který přestal vyhovovat především kapacitně, přestavěn na honosný a koncepčně velkorosý církevní objekt. Právě nákladnost celého projektu však měla za důsledek dlouhodobou rozestavěnost kostela a jeho postupnou dostavbu v několika etapách.

K prvním zajímavým archeologickým nálezům došlo již během stavebních prací v souvislosti s přípravou celkové odborné renovace této části zmíněného objektu. Během sejmutí novodobé dlažby bylo odkryto torzo starší hliněné podlahy s několika gotickými dlaždicemi s vyobrazením geometrických reliéfů a pěti vícečetných květů. Fragment obdobné dlaždice, avšak v méně kvalitním provedení, byl také nalezen během archeologického výzkumu Muzea Jindřichohradecka v kostele Nanebevzetí P. Marie ve Starém Hobzí před čtyřmi lety.

Sondáží v kostele byl dále zachycen částečně poškozený, do podloží zapuštěný kostrový hrob muže v poloze západ (hlava) - východ. Výzkum potvrdil zajímavou skutečnost, že na původně dřevěné rakvi byla postavena dnem vzhůru hliněná hmcovitá silnostěnná nádoba s ouškem o výšce 17,5 cm ze závěru 14. století, která zároveň určuje dataci nalezeného hrobu.

Neméně zajímavým byl nález kamenné, pravděpodobně neolitické „čepelky“, z doby asi 4.000 let před naším letopočtem. K jeho nálezům došlo v zásepu druhého hrobu, kde jsme objevili další lidské kosterní ostatky. Muž byl původně uložen v dřevěné rakvi a obdobně hrobu předcházejícímu hlavou k západu. Objev čepelky je pro Slavonice a jeho okolí poměrně významný, leč ze stejného období pocházejí nálezy i z nedalekých lokalit Pfaffenschlagu, Peče, Mutišova, Chvaletína, Slavětína, Vlastkovce, Starého Hobzí a řady dalších.

Archeologický výzkum v kostele Nanebevzetí P. Marie ve Slavonicích je také mapován nejrozličnějšími médii. Reportáž o dosavadních výsledcích byla prezentována v České televizi, TV Prima, Jindřichohradecké televizi, Deníku, MF Dnes ad.

Protože je cílem archeologů prozkoumat více než dvě třetiny plochy kaple, bude výzkum pokračovat až do počátku srpna 2008.

Vladislav Burian

Studentka geologie a archeologie Radka Drápalová během preparování hrobu č. 1/2008 s nálezem hmcovité nádoby.
(Foto: V. Burian, archiv muzea)

Novinky v muzejních sbírkách

Díl XX. Madona z Kmentovy ulice

Počátkem tohoto roku muzeum získalo do sbírek sochu Madony s dítětem a se dvěma andílky, která, jak si všímavější určitě vzpomenou, pochází z malé prosklené kapličky v Kmentově ulici naproti domu Bystřických (známému díky krásně zachovalým renesančním markádám). Na průčelí kapličky je vytesaný, díky porušení kamene dnes už jen zpočátku čitelný nápis.

Text nám datuje existenci kapličky v roce 1825. Můžeme tedy soudit, že v té době byla uvnitř „naše“ Madona, i když známý hradecký historik Dr. Josef Novák ani archivář František Teplý se o ní ve svých dílech nezmiňují. Je pro nás tudíž jakousi malou záhadou. Samotná socha pochází pravděpodobně z přelomu 18. a 19. století, jeden z andělů nejspíše v minulosti zmizel a byl nahrazen laicky vyrobenou kopií nižší umělecké hodnoty než ostatní části sousoší.

Socha Madony s Ježíškem i andělci jsou vyřezány ze dřeva a poté barevně polychromovány. Za svou existenci byly nejspíše ještě jednou opravovány a přebarveny. Celek je doplněn o plechovou svatozář umístěnou nad tělem Madony.

Celkově můžeme o sousoší tvrdit, že se jedná o práci až pololidovou, samotná umělecká hodnota díla je na řemeslné úrovni, autor nejspíše nebyl dostatečně vzdělán na úroveň školního sochaře. I přesto má sousoší nejen pro muzeum svou historickou hodnotu a vypovídá nám o tehdejší společnosti, životě ve městě, víře i lidech samotných. Madona byla určena všem, kdo kolem ní procházeli a po modlili se u ní. Byla a zůstane součástí historie místa.

Dnešní doba k ní nebyla vždy tak ohleduplná, po očištění akademickým sochařem V. Krmínským se jí pokusil někdo ukrást. Po uschování v domě majitelů a jejím nahrazení sádrovou Pietou se stejný pokus opakoval ještě jednou. I sádrovou sochu se pokusil někdo odcižít. Proto také zřejmě došlo k prodeji sousoší do Muzea Jindřichohradecka. Díky tomuto incidentu se muzejní sbírky opět rozšířily o zajímavý sbírkový předmět.

*Nápis pod sousoším:
„Kdo mou podobu pozdraví...
na tomto světě i tiki
na věčnosti MDCCCXXV.“*

Jakub Valášek

Zprávy:

Muzeum Jindřichohradecka je v srpnu otevřeno denně vždy od 8.30 - 12.00 a 13.00 - 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena denně od 10.00 - 12.30 a 13.00 - 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele a výstavní prostory bývalého minoritského kláštera** jsou přístupny denně vždy od 9.00 - 12.00 a od 13.00 - 16.00 hodin.

Provoz knihovny a badatelný Muzea Jindřichohradecka bude z technických důvodů i v měsíci srpnu 2008 omezen (!), v neodkladných případech se obračejte na PhDr. Štěpánku Běhalovou, PhD.

V kostele sv. Jana Křtitele bude v sobotu 2. srpna 2008 od 20.30 hodin uspořádán **KONCERT** účastníků mistrovských kurzů barokní hudby na historické nástroje **ORPHEON SUMMER ACADEMY**, na který Vás srdečně zveme. Vstupné 60 Kč.

Jindřichohradecké muzeum zve srdečně všechny zájemce na vernisáž **VÝSTAVY POŠTOVNÍCH ZNÁMEK A HISTORICKÝCH DOKUMENTŮ k 90. výročí vzniku ČSR a vydání prvních čs. známek**, která se bude konat **v pátek 8. srpna 2008 od 9 hodin ve výstavní síni „13“**. V rámci výstavy bude v určité dny otevřena na pokladně muzea poštovní přepážka, kde bude k dispozici pamětní razítko, korespondenční lístky, obálky a personifikační a automatové známky s motivy J. Hradce. Výstava potrvá do 28. října 2008.

V kostele sv. Jana Křtitele bude **v pátek 29. srpna 2008 od 18 hodin** sloužena **ŘÍMSKOKATOLICKÁ MŠE** u příležitosti svátku Svatých sv. Jana Křtitele.

V sobotu 30. srpna 2008 proběhne **XV. SETKÁNÍ ČS. VÁLEČNÝCH LETCŮ**, které pořádá Klub historie letectví ve spolupráci s městem Deštná, městem J. Hradec, místním vojenským útvarem, Muzeem Jindřichohradecka a Aeroklubem v J. Hradci za podpory hejtmana jihočeského kraje RNDr. Jana Zahradníka.

Program: 10 hodin – slavnostní otevření Leteckého muzea v Deštné

12 hodin – pietní akt u Památníku letců na Nábřeží Ladislava Stehny

13 hodin – návštěva objektů místního vojenského útvaru válečnými letci

Muzeum Vás srdečně zve na výstavu známého jindřichohradeckého cestovatele a fotografa Jaroslava Havlíka nazvanou **FOTOGRAFIE ZCEST PO ASII**, která je umístěna v kapli sv. Víta. Výstava potrvá do 19. října 2008.

Jindřichohradecké muzeum srdečně zve své příznivce na výstavu v prostorách bývalého minoritského kláštera. Výstava s názvem **„SVĚDECTVÍ DIAPOZITIVŮ (PĚTASEDMDESÁTÍCI NA FRONTÁCH VELKÉ VÁLKY)“**, je umístěna v konferenčním sále. Ve výstavním sále pokračuje výstava hraček, která nese tentokrát název **„PAPÍROVÝ SVĚT“** a je letos zaměřena na papírové modely. Součástí výstavy je tradiční herní pro děti. Obě výstavy potrvají do 31. prosince 2008.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka Ročník XVII. 8/2008

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal Registrační značka: MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová www.mjh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo nám 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 363 660, 384 363 661 Fax: 384 361 576 E-mail: muzeum@mjh.cz